BIBLIOTECA CENTRALĂ U. „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 58-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G.le P. T. T. Nr. 74.464/939

Nr. 115 Vineri 2 Mai 1941
12 Pagini

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

PENTRU O AȘEZARE DREAPTĂ IN BALCANI

Intr'o lucrare în limba franceză, apărută acum câteva decenii, se găsesc enumărate nu mai puțin de o sută de propuneri făcute pentru deslegarea problemei Orientului — mai precis, pentru deslegarea chestiunilor privitoare la Peninsula Balcanică.

Printre aceste propuneri așa de numeroase, aceea care a ispitit pe mulți, era crearea unei federații a statelor din Peninsulă. Federația presupunea însă ca o condiție prealabilă o delimitare a frontierelor fiecărui stat într'un mod, care să satisfacă pe toți și să nu nemulțumească pe nimeni. Dar din cele arătate în articolul nostru „Hotare etnice în Balcani", s'a desprins— credem — destul de lămurit, că înfăptuirea acestui din urmă deziderat este o imposibilitate.

Așa fiind nici ideia — frumoasă ca ideie — a înjghebării unei federații balcanice nu putea să prezinte sorți de izbândă.

De altfel, trecutul confirmă adevărul acestor afirmații. Trecutul ne arată că raporturile normale dintre statele Peninsulei erau raporturi de dușmănie sau, cel puțin, de neîncredere reciprocă. Fiecare stat pândea momentul prielnic pentru a-și rotunji hotarele în dauna vecinilor. Tratatele de alianță sau de o amiciție, mai mult sau mai puțin eternă, erau date uitării sau asvârlite la coș, ca petece de hârtie inutile, de îndată ce se ivea momentul prielnic, de care am pomenit.

E drept că — fapt care a fost surprinzător — vedem într'un rând cum statele creștine din Peninsula Balcanică, uitând pentru moment tot ce le despărțise și dușmănise, și-au dat unul altuia mâna și au pornit cu forțele lor unite într'un război deslănțuit pentru o cauză pe care o socoteau comună. A fost în anul 1912,, când Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegru au declarat Turciei război.

Insă, când, după obținerea victoriei, a fost vorba de împărțirea moștenirei turcești, au înviat din nou vechile animozități și veleități și... urmarea o știm: aliații de câteva luni s'au războit între dânșii. Și, precum iarăși știm, a fost nevoie de intervenția armată a României și, îndată după aceasta, de intervenția ei diplomatică, pentru ca prin tratatul de la București din anul 1913, pacea să fie restabilită.

Amintirea acestui tratat ne duce ,prin o legitimă asociație de idei, la cercetarea situației în care s'a găsit și în care continuă a se găsi elementul românesc din Peninsula Balcanică.

Se știe că statele creștine din Balcani prin declarații oficiale, socotite ca anexe ale tratatului de la București din 1913, se angajau formal să respecte autonomia școalelor și bisericilor române din teritorile din fosta Turcie europeană, precum se angajau să recunoască statului român dreptul de a subvenționa aceste școli și biserici și de a supraveghia bunul lor mers.

Aceste angajamente n'au fost ținute decât de greci, dar cu observația că nici ei nu permiteau extinderea activității culturale românești la orașe și comune, care, până în 1913, nu avuseseră școli și biserici românești. Nici vorbă, de pildă, să autorize deschiderea de școli românești în orașele din Tesalia cu o impunătoare populație românească sau în comunele locuite numai de români.

In ce privește pe românii din Iugoslavia, situația acestor frați ai noștri a fost, sub raportul drepturilor culturale, naționale și religioase, cu adevărat dezastroasă.

Uitând chiar a doua zi angajamentul formal luat prin tratatul de la București din 1913, sârbii au închis și confiscat toate școlile și toate bisericile românești din Macedonia sârbească. Au împins confiscarea până la odăjdiile preoților, cărțile de slujbă bisericească și până la cimitire. Cât despre românii din Timocul sârbesc, în număr de câteva sute de mii, acestora nu li s'a permis nici odată să aibă o singură școală, să aibă o carte cât de inofensivă scrisă în limba română, sau să rostească în bisericile zidite de dânșii și cu cheltuiala lor o cât de scurtă rugăciune în graiul românesc.

Iată cum se înfățișează în lumina faptelor situația românilor din Peninsula Balcanică, elementul cel mai nedreptățit și asuprit.

Acum însă, când se lucrează la o nouă așezare politică și teritorială a Peninsulei Balcanice — și pentru ca această așezare nouă să poată fi durabilă trebue să fie cât mai dreaptă cu putință — se cere în mod imperios ca elementului român, care dăinuește acolo de două mii de ani, să i se creieze condițiuni, care să repare nedreptățile din trecut și să-i asigure pentru viitor păstrarea ființei etnice și desvoltarea lui în spirit național și cultură națională.

Intr'un articol viitor vor fi arătate, după modesta noastră judecată, care și cum pot fi aceste condițiuni.

SITUAȚIA PE TEATRELE DE RĂZBOI

Rezultatele campaniei din Balcani. — Teatrul de război mediteraneean

de R. SEISANU

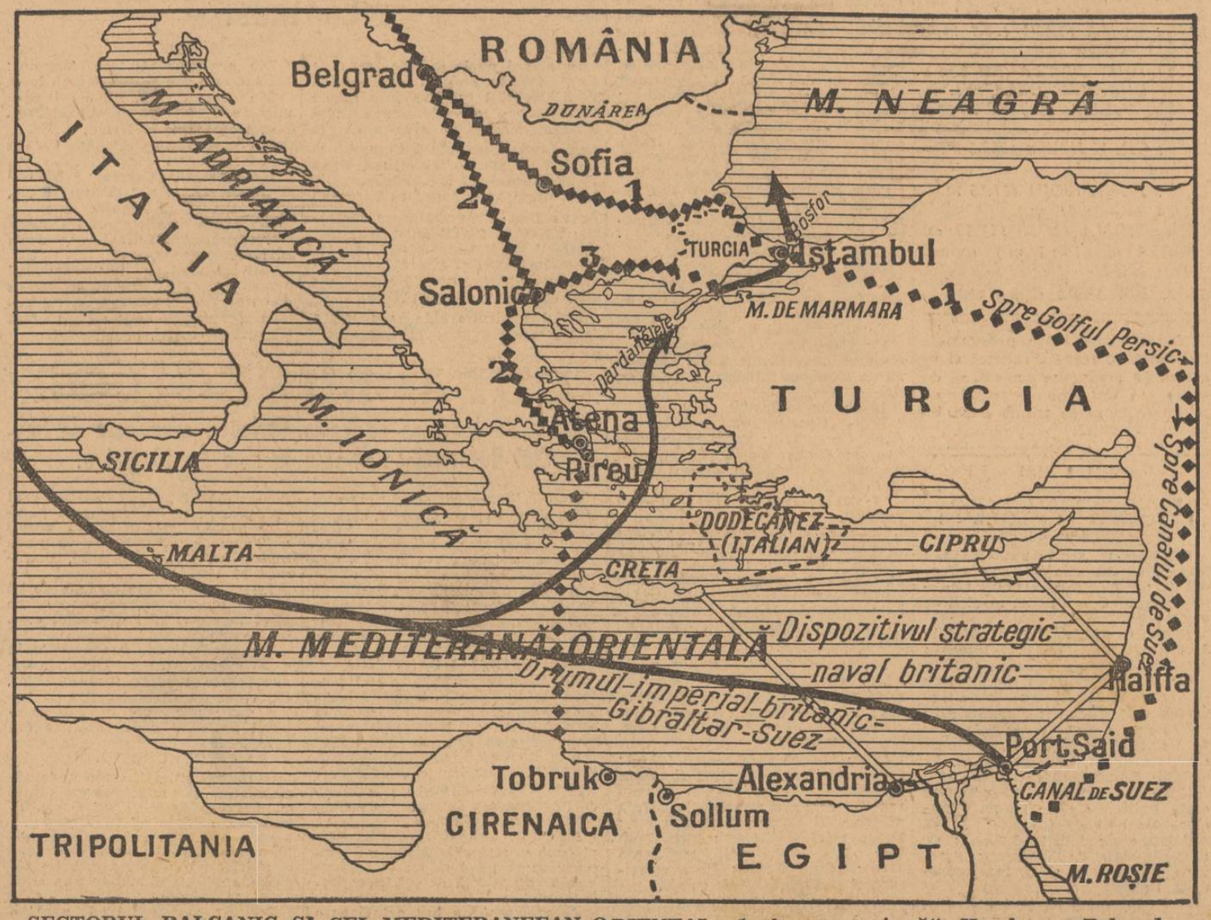

SECTORUL BALCANIC ȘI CEL MEDITERANEEAN ORIENTAL: 1. Axa „eurasiană" Hamburg - Belgrad-Strâmtori - Basorah. 2. Axa N.-S. Belgrad-Salonic-Pireu cu prelungirea maritimă. 3. Axa W.-E. Salonic-Dardanele. In marea Mediterană calea imperială maritimă britanică Gibraltar-Suez cu ramura spre Dardanele și dispozitivul strategic naval britanic din Mediterana orientală

In cursul zilei de eri trupele germane din Peloponez (Grecia) au pătruns în platoul Arcadiei și după ce au ocupat orașul Tripolis au trecut mai departe în direcția Sparta—Maratonisi. O altă coloană germană înaintează spre vest în direcția Arkadia. Din punctul de vedere militar aceste operațiuni de ocupație teritorială din Peloponez nu prezintă interes din moment ce rezistența greco-britanică a fost înfrântă. Acum când campania din Balcani este aproape sfârșită se pun două întrebări: care sunt rezultatele sale din punctul de vedere al politicei de război germane și dacă va interveni o pauză odată lichidat teatrul de război balcanic; sau războiul va continua în spațiul mediteraneean?

Răspunsul la prima întrebare nu poate să fie limitat la chestiuni numai de ocupațiune teritorială, în spațiul balcanic, ci la rezultatele ce le-a obținut Germania din punctul de vedere strategic general prin penetrațiunea forțelor sale în acest spațiu. Reamintim, că prin Balcani trec câteva axe, una, transcontinentala europeană și aziatică, care se numește „axa eurasiană dela sud" și alte două transbalcanice, dar cu posibilități de prelungire în mările învecinate spre Africa de nord, Asia mediteranee și egeeană și zona strâmtorilor turcești.

Iată care sunt aceste axe, sau drumuri de penetrațiune în diferite direcții și spații continentale cu obiective importante de ordin militar, politic și ecoomic:

1) Marea axă „Eurasiana" transcontinentală N.-S.-E.: Hamburg-Berlin-Belgrad-Sofia-Marea Neagră, care se prelungește prin Istanbul-Basorah la golful Persic. Ea se mai numește și „Drumul Indiilor".

Această axă trece prin regiunea petroliferă Mossul din

(Continuare în pag. 2-a)

SIMBOLUL

Reglementarea, prin decret-lege, a salutului ce trebue dat drapelului Țării statornicește respectul instinctiv și unanim pe care toți fiii aceluiaș neam îl poartă simbolului ce reprezintă ideea de Patrie.

Această materializare a solidarității naționale, drapelul, a însemnat totdeauna mândria și orgoliul unui neam; în jurul drapelului s'au adunat inimile gata de jertfă.

Drapelul reprezintă sufletul unei națiuni și sub faldurile lui se adună brațele și energiile chemate să apere drepturile, aspirațiile și libertatea tuturor celor de acelaș sânge.

Drapelul sintetizează căminul, ogorul, plaiurile, credința, tradiția, moștenirea primită dela înaintași, făclia iubirii de țară ce se transmite de la o generație la alta.

Totalizare magică a tuturor sentimentelor pe care se bazează continuitatea unui neam, stindardul glăsuește crezul pe care toți îl avem în inimi, care nu trebue uitat o secundă, crezul drepturilor sfinte ale românismului despre cari la 1878 Mihail Eminescu scria:

„Un drept nu se pierde de decât prin învoirea formală de a-l pierde. Dar, fie această învoire smulsă cu de-a sila, fie dictată de rațiuni de Stat, fie isvorâtă din orice alte considerațiuni, nu se modifică și nu se nimicește decât din momentul în care renunțăm la el".

Drapelul simbolizează unitatea neamului, hotărirea dârză a solidarității frățești; în fața lui ne descoperim cu convinsă evlavie pentrucă el este îndrumătorul zilelor dreptății ce trebue să vină!

SĂRBĂTOAREA MUNCII

A voastră este sărbătoarea, dragi muncitori ai țării noastre
A voastră e lumina care sfințește fiecare ram,
E sărbătoarea primăverii sub slava zărilor albastre,
E munca sfântă ce dă viața și mântuirea unui Neam...

Viața tânără răsare pe văi, pe mirişti, pe ogoare,
Bujorii-aprind văpăi în soare și 'nalță parfumat potir...
Vibrează stupii de albine — uzine veșnic lucrătoare —
Bondarii cârmuiesc motoare sub vioriul coviltir...

Trăiască munca, munca sfântă, viața brazdei roditoare,
Izvorul nesecat de forțe și nesfârșite bogății,
Trăiască munca ce dă roade și pâinea noastră viitoare,
Motorul ce călăuzește imense, mândre energii...

In muncă e nădejdea sfântă și-al Țării noastre scump tezaur,
In încordările supreme de mii de brațe în avânt,
E holda noastră de smaralde ce se va preschimba în aur,
E aurul ce-și cântă imnul în val de spice de grâu sfânt!

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

MAI MULTĂ DREPTATE...

ROLUL JUDECĂTORULUI MODERN

de EUGEN PETIT
consilier la Curtea de Casație

Țintuit în regulele rigide ale legii, judecătorul este silit adeseori să dea anumite soluții litigiilor ce i-au fost supuse spre deslegare, soluții pe care conștiința lui de om nu le aprobă. Convins că dă hotărâri nedrepte, ce revoltă întreaga lui ființă, el totuși nu poate face altfel. Legea îl ține încleștat în lanțurile paragrafelor ei.

Căci dreptul — cu d mic — dovedit înaintea lui, după dispoziațiunile scrise în coduri, ar fi unul și cu totul altul este Dreptul adevărat, căruia dintr'un deosebit omagiu i se pune înainte un D majuscul.

Toate noțiunile elementare științifice ale începuturilor de civilizație au suferit o evoluție în cursul timpurilor, cu tendințe de perfecționare. Noțiunea de justiție a rămas singură în aceiași fază, în care se găsea cu patru sute de ani înainte de Christos, astfel cum o învățau copiii Perșilor la vârsta de zece ani, în liceele destinate a forma dintr'ânșii adevărați cetățeni. Fază incipientă, simplistă și elementară.

Un ideal de dreptate nu va fi niciodată realizat — altminteri nu ar mai fi ideal! — dar trebuie să căutăm a ne apropia, cât mai mult de el, prin orice mijloc cu putință. Ori, din potrivă, noi facem tot ce ne stă la îndemână spre a ne îndepărta de acest ideal și încă cât putem mai mult.

Astfel ne îndepărtăm de adevărata Dreptate, atunci când înscrim în coduri reguli restrictive în administrarea probelor, Dovezile trebuie să fie libere și lăsate, în toate cazurile, la suverana apreciere a judecătorilor.

Ne îndepărtăm când impunem judecătorilor să lase cu totul la oparte convingerea lor personală, jucând simplul rol de arbitri în pretențiunile prezentate lor, nu atât în lumina realității, cât prin formule datorite iscusinței împricinaților sau mai bine zis sfătuitorilor acestora.

Ne îndepărtăm când facem din judecători sclavii unor regule de procedură, formând labirintul din care cu greu mai poate ieși vreodată cel ce are nenorocul de a se avânta. De aci amânări nenumărate ce duc la strădanii fără de sfârșit; adevărată tăgadă de Dreptate.

Ne îndepărtăm, când facem să depindă rezultatul unui proces mai mult de talentul acelora care îi conduc ițele, decât de puterea de pătrundere și spiritul oritic al judecătorilor.

Ne îndepărtăm când punem

(Continuare in pagina 2-a)

După încheerea campaniei din Balcani

Situația Germaniei în Mediterană. — Soarta teritoriului iugoslav

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 29. — La Berlin se comentează cu mult interes știrile și diferitele combinații răspândite în străinătate în legătură cu încheierea campaniei din Balcani și cu noua situație din Marea Mediterană. Cercurile politice de aci nu iau atitudine față de aceste știri, punându-le în sarcina panicei de care e cuprinsă acum Anglia.

E totuși drept, după cum am mai amintit, că și în Germania războiul e privit actualmente altfel de cât până acum.

*

In altă ordine de idei, trebue semnalat un violent atac îndreptat de redactorul diplomatic al ziarului „Berliner Boersenzeitung", împotriva Elveției a cărei presă și opinie publică au întreprins o serie de acte neamicale față de Germania.

*

In ce privește directivele politicii externe germane, se precizează aci că nu poate fi vorba în nici un caz de o modificare a lor. Știrile răspândite în străinătate asupra intențiilor Germaniei în ce privește Gibraltarul sunt numai înregistrate, dar nu comentate. Se atrage totuși atenția asupra punctului de vedere al ziarelor spaniole că atitudinea Spaniei este cât se poate de limpede și anume alături de puterile Axei. Cercurile politice berlineze precizează în acelaș timp că toate svonurile cari circulă despre Spania sunt de domeniul fanteziei. Unul din aceste svonuri, ar fi că Germania a suprimat complet tranzitul dintre Spania și Franța ocupată, instituind astfel o adevărată blocadă împotriva celei dintâi, spre a o forța să adere la intențiile Reichului.

In ce privește știrea lansată de „United Press" asupra unei apropiate vizite a d-lui Serrano Suner în Germania, nu s'a spus până acum nimic în capitala Reichului.

Se spune în genere la Berlin că situația în Mediterana occidentală e neschimbată.

După încheerea victorioasă a campaniei din Balcani, Germania și-a asigurat o puternică poziție în Mediterana orientală. Cunoscutul ziar suedez „Allelanda" spune în această privință că Germania stăpânește acum Dardanelele, Marea Egee și importantele legături cu Egiptul.

*

Ofensiva germană din Africa de nord progresează în continuu, dar nu se știe încă dacă planurile germane ar tinde la amenințarea poziției Angliei în Egipt.

*

Evenimentele din Turcia sunt urmărite cu cea mai mare atenție la Berlin.

Intrebările supărătoare puse Angliei de ziarul „Ieni Sala" și anume de ce aceasta n'a incendiat regiunea petroliferă din România de ce n'a putut împiedica transportul trupelor germane în Africa și de ce a lăsat Germania să-și creeze o situație atât de preponderantă în Mediterana, sunt semnificative.

Turcia nu face nici un secret din caracterul defensiv al politicii sale.

Față de știrile despre o apropiată acțiune diplomatică germană în stil mare în Turcia, și mai ales față de acelea în legătură cu un pact de amiciție între cele două țări nu s'a luat până acum aci nici un fel de atitudine la Berlin.

*

Odată cu terminarea războiului din Balcani, se discută din nou diferite chestiuni în legătură cu noua ordine din această parte a Europei. Cu toate că s'a afirmat de curând că ocupația militară nu corespunde cu viitoarea reglementare a acestui spațiu, se poate totuși spune din anumite simptome ce este provizoriu și ce este definitiv. E fără îndoială definitiv că sudul Stiriei, mici părți din Carintia și nordul Carnioliei vor fi încorporate la Germania.

Este de asemeni definitiv că Dalmația și Muntenegrul vor trece la Italia.

Granițele noului stat croat sunt de pe acum trasate, acesta ntinzându-se până la râul Drina, iar la Sud Est până la Dalmația și Muntenegru.

Bulgaria consideră și ea de pe acum Tracia, Macedonia si regiunea Moravei ca făcând parte din teritoriul ei. La Salonic, Ohrida, Ueskub, Niș și Strumița se vor înființa noui sedii de mitropoliți ai bisericii ortodoxe bulgare.

Trebue totuși spus că nu s'a ajuns încă la soluții definitive asupra acestor chestiuni, astfel că ar mai putea interveni modificări.

Convorbirile duse la Viena de Fuehrer, au adus în orice caz lămuriri precise în această privință.

Ziariști englezi despre salvarea trupelor britanice din Grecia

Berlin, 29 (Rador). — Ziariști englezi influenți au mărturisit că o salvare a trupelor engleze din Grecia, în aceiași proporție ca la Dunkerque, nu poate fi așteptată.

In cercurile autorizate din Berlin se declară că această părere este justă.

Grație ceții dese și grație apropierii de coasta engleză, o parte din corpul expediționar nu și-a putut salva decât viața.

In Grecia însă, în afară de un număr foarte ridicat de prizonieri englezi, cea mai mare parte a vaselor de transport engleze, încărcate complet, a fost scufundată sau serios avariată.

Aceasta înseamnă că pierderile britanice în timpul fugii lor spre Creta trebue să fie deosebit de ridicate.

Ministrul Turciei la Budapesta a sosit la Ankara

Budapesta, 29 (Telegraph Orient). — *Din Ankara a sosit știrea că ministrul Turciei la Budapesta a sosit la Ankara pentru a face un raport. Eri imediat după sosire s'a prezentat d-lui Saracioglu într'o lungă audiență.*

IN CORPUL ZIARULUI:

MARE MIȘCARE IN MAGISTRATURĂ

DECRETUL LEGE PENTRU ORGANIZAREA ȘI INCADRAREA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

GIBRALTAR

Faimoasa fortăreață fotografiată din avion.

CRETA

O vedere a insulei, cu capitala Candia, unde s'a refugiat Regele George și guvernul grec